

τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐργαλεῖα, οὔτε ὑπῆρξε ποτὲ οὔτε εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ. Ἄν γεωργὸς τις δὲν ἔχῃ γῆν, οὔτε ἵππον, οὔτε δρέπανον, ἂν ὑποδηματοποιὸς τις δὲν ἔχῃ σπῖτι οὔτε τσαγκαρόσουβλο, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἄλλος τις ἐστέρησε τοὺς ἐργάτας τούτους τῶν ἀναγκαίων αὐτοῖς πρὸς ἐργασίαν πραγμάτων, οὐχὶ ὅμως ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ γεωργὸς ἄνευ ἀρότρου καὶ ὑποδηματοποιὸς ἄνευ ὀπέατος. Ὅπως δὲν δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ἀλιεῖα ζῶντα μακρὰν τῆς θαλάσσης καὶ στερούμενον ἀλιευτικῶν ἐργαλείων, εἰ μὴ ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι ἄλλος τις ἀπεδίωξεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν παραλίων καὶ τῷ ἀφήρησε τὰ ἐργαλεῖά του, οὕτω καὶ τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς ὑποδηματοποιούς, ἐστερημένους τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἐργασίαν παραγόντων, τότε μόνον δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ἴσταν παραδεχθῶμεν, ὅτι οἱ παράγοντες οὗτοι παρακρατοῦνται αὐτοῖς διὰ τῆς βίας.

Καὶ εἶνε μὲν δυνατόν νὰ ὑπάρξωσιν ἄνθρωποι, ἐπὶ τῆς γῆϊνης ἐπιφανείας ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐκδιωκόμενοι, καθὼς ἐπίσης καὶ ἄλλοι, οἵτινες ληστευθέντες καὶ ἀπολέσαντες τὰ ἴδια αὐτῶν ἐργαλεῖα, ὑποχρεοῦνται διὰ τῆς βίας μὲ ξένα ἐργαλεῖα νὰ ἐπιτελῶσιν ἔργα πρὸς ὠφέλειαν ἄλλων — ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, εἰ μὴ ὅτι ὑπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ φυσικὴ τάξις τῶν πραγμάτων διαταράσσεται. Ἀφοῦ ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ ὡς ἓνα τῶν παραγόντων πᾶν πρᾶγμα, δυνάμενον ν' ἀφαιρεθῇ διὰ τῆς βίας ἀπὸ τοῦ ἐργάτου, — διατὶ τότε δὲν παραδέχεται καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ δεσπότη ἐπὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ δούλου ὡς τοιοῦτον παράγοντα; Δύναται τις νὰ ἐγείρῃ ἀξιώσεις κατοχῆς ἐπὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἢ νὰ θεωρῇ ἓνα τῶν πλησίον του ὡς ἰδιοκτησίαν του, οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ θεωρήσῃ μίαν τοιαύτην ἐπὶ τῆς βίας στηριζομένην ἀξίωσιν ὡς φυσικὸν παράγοντα. Ἀλλ' ὁμοίως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς φυσικὸς παράγων τῆς παραγωγῆς ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ τῶν ἐργαλείων ἀξίωσις. Ἡ ἐπιστήμη δύναται μόνον νὰ βεβαιοῖ ὅτι πράγματι ὑπάρχουσι τοιαῦται ἀξιώσεις, αἱτινες διαταράσσουσι τὴν φυσικὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν καὶ στεροῦσαι τὸν ἐργάτην τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἐργασίαν μέσων κατα-

στρέφουσι τὰς φυσικὰς συνθήκας τῆς παραγωγῆς, οὐδέποτε ὅμως δικαιούται νὰ θεωρῇ τὴν τυχαίαν ταύτην, εἰ καὶ συχνάκις παρατηρουμένην διατάραξιν ὡς φυσικόν, θεμελιώδη νόμον τῆς παραγωγῆς. Ὁ οἰκονομολόγος ὅστις πράττει τοῦτο, ὁμοιάζει μὲ τὸν ζωολόγον ἐκεῖνον, ὅστις ἰδὼν ἀριθμὸν τινα σπίνων μὲ κεκομμένας πτέρυγας, κεκλεισμένων ἐντὸς κλωβίων καὶ πινόντων ὕδωρ ἐκ μικρῶν ὑαλίνων ἀγγείων, ἐξάγει τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ κεκομμένας πτέρυγες, τὰ κλωβία καὶ τὰ ὑάλινα ἀγγεῖα εἶναι οἱ τρεῖς φυσικοὶ ὅροι τῆς ὑπάρξεως τῶν πτηνῶν τούτων. Εἰς τὴν θέσιν τῶν σπίνων τούτων εὐρίσκονται οἱ ἐργάται, ἐστερημένοι τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν παραγωγικῶν μέσων, ἐκ τοῦ ὅτι δὲ οἱ ἐργάται οὗτοι ἀριθμοῦνται κατὰ ἑκατομύρια, οὐδαμῶς δικαιούται ἡ ἐπιστήμη νὰ θεωρῇ τὴν θέσιν ταύτην ὡς φυσικὴν καὶ ἐκ τῆς τυχαίας τῶν πραγμάτων καταστάσεως νὰ ἐξάγῃ γενικὰς ἰσχύοντα νόμον τῆς παραγωγῆς.

Ἡ ζωντανὴ πραγματικότης οὐδέποτε θὰ παύσῃ ν' ἀνακινῇ τοιαῦτα ζητήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπὶ τέλους καὶ ἡ ἐπιστήμη θ' ἀναγκασθῇ ν' ἀσχοληθῇ. Ἀλλὰ τότε θ' ἀναγκασθῇ καὶ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ μαγικοῦ κύκλου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου σήμερον εὐρίσκεται περιωρισμένη καὶ οὕτως εἰπεῖν διηνεκῶς περὶ ἑαυτὴν περιστρεφόμενη, εἰς τὴν ἀληθῆ ζωὴν καὶ νὰ παρατηρῇ τὰ πράγματα θαρραλέως κατὰ πρόσωπον.

Τότε θὰ ἐπικρατήσωσιν ὅλως διάφοροι γνῶμαι καὶ θεωρίαι, αἱτινες ἐκ βάδρων θ' ἀνατρέψωσι τὴν σημερινὴν ψευδοἐπιστήμην μὲ τὰς διαιρέσεις τῆς καὶ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς καὶ θ' ἀναγνωρίσωσιν ὅτι ὁ ὕγις νοῦς τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκει ὡς ὀρθόν. Τότε δὲ θὰ εἴρῃ τὴν λύσιν του καὶ τὸ περὶ χρημάτων ζήτημα καὶ θὰ γείνη καταφανὲς ὅτι τὸ χρῆμα δὲν εἶνε καθόλου, ὡς παριστάται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, τὸ ἀδῶν καὶ ἀβλαβὲς ἐκεῖνο μέσον, τὸ ἀπαραίτητον πρὸς κατὰμέτρησιν τῆς ἀξίας, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τῆς οικονομίας, ἀλλ' ὅτι εἶνε τὸ πρῶτιστον καὶ κυριώτατον μέσον τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅτι τὸ χρῆμα εἶνε: πεπηγμένη βία.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΑΓΕΙΑ.

ΤΟΝ ὑπνωτισμὸν μὲ ὅλα του τὰ παράδοξα καὶ ἀκατανόητα μυστήρια ἠδύνατό τις νὰ ὀνομάσῃ νέαν μαγείαν ἢ καὶ «ἐπιστημονικὴν μαγείαν». Καὶ πράγματι κατ' ἀρχὰς οὐ μόνον οἱ ἐπιστήμονες, φυσιολόγοι καὶ ἱατροί, ἔσειον ἀπιστοῦντες τὰς κεφαλὰς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄλλως εὐπιστος καὶ δεισιδαίμων ὄχλος μετ' ἄκρας δυσπιστίας παρετήρει τὰ ὑπνωτιστικὰ πειράματα καὶ ἐθεώρει αὐτὰ ὡς νέον εἶδος καθαρᾶς ἀπάτης καὶ ἀγυρτείας. Σήμερον ὅμως, ὅτε διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες μετ' ὅλης τῆς σπουδαιότητος ἀσχολοῦνται περὶ τὸ μυστηριώδες τοῦτο ζήτημα τοῦ ὑπνωτισμοῦ, πᾶσα ὑποψία περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος ἠφανίσθη καὶ οὐδεὶς ἀμφιβάλλει πλέον περὶ τῶν γεγονότων αὐτῶν, ζητεῖται δὲ μόνον ἡ ἐξακριβώσις τῆς οὐσίας καὶ τῶν ὁρίων τοῦ ὑπνωτισμοῦ.

Εἶνε φυσικὸν ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν ἠρκέσθη μόνον

εἰς τὴν ἀπλὴν παρατήρησιν τῶν θαυμασίων φαινομένων τοῦ ὑπνωτισμοῦ ἀλλὰ προσεπάθησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐκμεταλλευθῇ καὶ χρησιμοποίησιν τὰς κτηθείσας γνώσεις πρὸς ὠρισμένον τινὰ σκοπόν, πρὸς θεραπείαν ὠρισμένων τινῶν νόσων. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ὑπνωτισμὸς ἐχρησιμοποιήθη ἐν τῇ ἱατρικῇ ὡς θεραπευτικὸν μέσον. Συγχρόνως ὅμως μὲ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς δυνάμεως, ἣν κέκτηται ὁ ὑπνωτιστὴς ἐπὶ τοῦ ὑπνωτισθέντος, ἀπεκαλύφθησαν καὶ οἱ κίνδυνοι οἱ προκύπτοντες ἐκ τῆς κατὰχρήσεως τῆς δυνάμεως ταύτης. Ὡς γνωστόν, ὁ ὑπνωτισθεὶς, ἐντελῶς ἐστερημένος τῆς ἐλευθέρως αὐτοῦ βουλήσεως, εἶνε τυφλὸν ὄργανον τοῦ ὑπνωτιστοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐκτελεῖ πᾶσας αὐτοῦ τὰς διαταγὰς μετὰ τῆς μεγίστης ἀκριβείας. Ὁ ὑπνωτισμὸς λοιπὸν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἀσυνειδήτους ἀνθρώπους ὡς ἀσφαλέστατον ὄπλον πρὸς διάπραξιν παντὸς εἶδους κακούργου.

γημάτων. Ἐκ τούτου ὠρμήθησαν αἱ ἐρευναι πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς σχέσεως, ἥτις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τοῦ ὑπνωτισμοῦ καὶ τοῦ ἐγκλήματος.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐκδέσωμεν διὰ μακροτέρων τοὺς ἐκ τῆς καταχρήσεως τοῦ ὑπνωτισμοῦ προερχομένους κινδύνους, προτάσσομεν βραχεῖαν τινὰ ἐρμηνείαν τῶν παρατεθειμένων εἰκόνων, παραλείποντες διὰ λόγους εὐνοήτους πάσας τὰς ἀπαραιτήτους μὲν πρὸς ἐπιτυχίαν

Ἀρ. 1. Ἐναρξίς τῆς ὑπνώσεως.

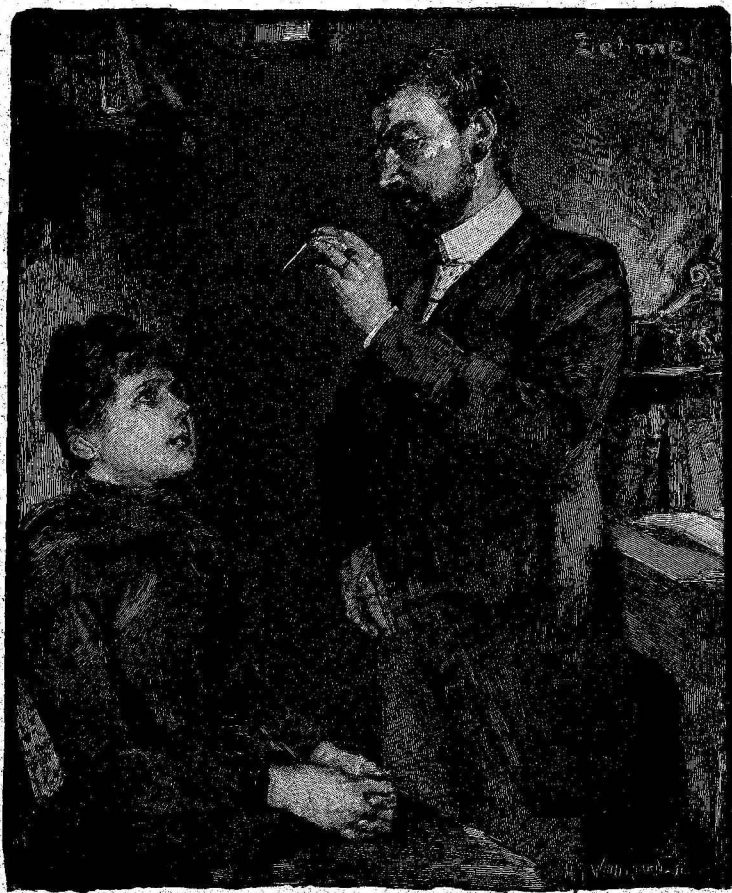
τῶν πειραμάτων ἀσημάντους δὲ πρὸς ἐξήγησιν καὶ κατανόησιν αὐτῶν περιστάσεις. Καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰκὼν παρίστα τὸν πειραματισθέντα νεανίαν, ὅστις συγκεντρώσας ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν εἰς ἓν ὠρισμένον ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν του βασταζόμενον ὑπὸ τοῦ πειραματιστοῦ ἀντικείμενον ἐνέπεσεν ἤδη εἰς τὴν καλουμένην ὑπνωσιν ἥτοι τὸν τεχνητὸν ὕπνον. Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ εἰκόνι παρίσταται τὸ λεγόμενον φαινόμενον

τῆς κόρης (Pupillenphänom), ἥτοι τὸ πείραμα ἐκεῖνο, καθ' ὃ διὰ τῆς ἐκάστοτε εὐρύσεως ἢ στενώσεως τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ δοκιμάζεται ἡ γνησιότης τῆς ὑπνώσεως καὶ ἡ πλήρης ἐπιτυχία τοῦ ὑπνωτιστικοῦ πειράματος. Ὅταν δηλαδὴ παρακολουθῶμεν διὰ τοῦ βλέμματος κινούμενόν τι ἀντικείμενον, αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν εὐρύνονται μὲν καθ' ὅσον ἀπομακρύνεται ἀφ' ἡμῶν τὸ ὀρώμενον ἀντικείμενον, στενοῦνται δὲ καθ' ὅσον πλησιάζει πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλ' ὁ ἐν ἐγρηόσει διατελὼν, ὅσον δήποτε ἰσχυρὰν φαντασίαν καὶ ἂν ἔχῃ, δὲν δύναται ποτὲ νὰ πάθῃ τὴν εὐρυνσιν καὶ στένωσιν ἐκείνην τῶν κορῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ, φανταζόμενος μόνον ὅτι βλέπει κινούμενόν τι, πράγματι δὲ παρατηρῶν ἀμετακινητόν τι ἀντικείμενον. Ἐὰν λ.χ. παρατηρῶμεν ἀτενῶς τὴν ὀροφὴν τοῦ δωματίου καὶ φανταζώμεθα μεθ' ὅσης δήποτε ζωηρότητος ὅτι βλέπομεν πτηνόν τι ἀνιπτάμενον καὶ πάλιν καθιπτάμενον, αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν δὲν μεταβάλλονται κατὰ τὴν ἐκάστοτε ὑποτιθεμένην ἀπόστασιν τοῦ πτηνοῦ ἀφ' ἡμῶν. Ἐὰν ὅμως διαβεβαιώσωμεν τὸν ἐν ὑπνώσει διατελοῦντα ὅτι βλέπει τὸ πτηνὸν ὡς ἐλάχιστον

σημεῖον αἰωρούμενον εἰς τὸν αἰθέρα καὶ εἶτα πάλιν καταβαῖνον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, τότε παρατηροῦμεν ἀμέσως ὅτι αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ὑπνωτισμένου εὐρύνονται καὶ πάλιν στενοῦνται ἀναλόγως. Τοῦτο δὲ παρίσταται ἐν τῇ δευτέρᾳ εἰκόνι. Ἡ τρίτη εἰκὼν παρίστα νεανίδα, παρατηροῦσαν ἀτενῶς τὸ ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν της κρατούμενον ὑπὸ τοῦ πειραματιστοῦ ἀντικείμενον καὶ συγκεντροῦσαν ὅλην αὐτῆς τὴν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ ὑπνωτιστοῦ. Ἡ μέθοδος αὕτη τῆς ὑπνωτίσεως εἶνε μία ἐκ τῶν συνηθεστάτων. Ἐν τῇ τετάρτῃ εἰκόνι βλέπομεν τὴν αὐτὴν νεανίδα, ἐν ὑπνώσει ἤδη διατελοῦσαν καὶ ἐτοιμαζομένην κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ ὑπνωτιστοῦ νὰ διαπράξῃ φόνον διὰ τετυλιγμένου χαρτίου, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ὑπνωτιστοῦ ὡς μαχαίριον.

Ἀρ. 2. Εὐρυνσις καὶ στένωσις τῶν κορῶν τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἀρ. 3. Ὑπνώσις διὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν ὀφθαλμῶν.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐδεμία ὑπῆρξεν ἀμφιβολία ὅτι ὁ ὑπνωτιζόμενος ὅχι μόνον δὲν δύναται ν' ἀντισταθῇ πρὸς οἶαν δήποτε προσβολὴν ἐκ μέρους τοῦ ὑπνωτιστοῦ ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς λεγομένης ὑποβολῆς (suggestio) ἀναγκάζεται αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ἐκτελέσῃ πράξεις βλαβεράς εἰς εαυτόν. Ἀφοῦ ἡ δύναμις τοῦ ὑπνωτιστοῦ καὶ ἡ ὑπὸ τὴν θέλησιν τούτου ἐντελής ὑποταγὴ τοῦ ὑπνωτιζομένου εἶνε τοσοῦτον ἀπεριόριστος, ὥστε ἐν ποτήριον ὕδατος διδόμενον πρὸς πόσιν εἰς τὸν ἐν ὑπνώσει διατελοῦντα μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι περιέχει οἶνον ἢ ἄλλο τι μεθυστικὸν ποτόν, δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν πίνοντα ἐντελῆ μέθην· ἀφοῦ ὁ ὑπνωτισμέ-

νος λαμβάνων παρὰ τοῦ ὑπνωτίσαντος αὐτὸν λίθον ἢ ξύλλον ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πιστεύει εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ὑπνωτιστοῦ ὅτι κρατεῖ ἀνὰ χεῖρας εὐοσμώτατον ἄνθος, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε πράγματι ἀντι-

ΕΚ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

Εικὼν ὑπὸ Adolf Echtler.

Αρ. 4. 'Απόπειρα φόνου.

λαμβάνεται τῶν χρωμάτων καὶ τῆς εὐωδίας τοῦ ἀνδρός· διατί νὰ μὴ εἶνε δυνατόν, ὥστε ὁ ἐν ὑπνώσει διατελὼν λαμβάνων ἀληθινὸν δηλητήριον μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶνε ὕδωρ ἢ ἄλλο τι ἀβλαβὲς ποτὸν νὰ πῇ αὐτὸ χωρὶς ποσῶς νὰ ὑποπτεύσῃ μήτε ἐκ τῆς γεύσεως μήτε ἐκ τῆς ὀσμῆς ὅτι πίνει δηλητήριον; Ἀποῦ ὁ ἐν ὑπνώσει εὐρισκόμενος εἶνε τοσοῦτον ὑποτεταγμένος εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ὑπνωτιστοῦ, ὥστε πιστεύει ἀδιστακτικῶς εἰς τὰς ὑποβαλλομένας αὐτῷ ἀπατηλὰς ιδέας καὶ παραστάσεις ὡς εἰς τὴν ἀληθινὴν καὶ ψηλαφητὴν πραγματικότητα, εἶνε φυσικὸν ὅτι δύναται μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας νὰ παρακινήθῃ καὶ πρὸς διάπραξιν παντὸς ὅτι δύναται νὰ φανῇ αὐτῷ σύμφωνον ἐπακολούθημα τῶν πεπλανημένων του πεποιθήσεων.

Αἱ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς γεγόμεναι αὗται ὑποθέσεις ἀπεδείχθησαν ἀληθεῖς διὰ πλείστων πειραμάτων, ἐξ ὧν ὀλίγιστα μόνον ἀναφέρομεν ἐνταῦθα.

Ὁ Γάλλος ἱατρός Φ. Liebauld ἔδωκεν εἰς τινὰ ἐν ὑπνώσει διατελοῦσαν νεάνίδα κόνιν σακχαρώς μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι εἶνε δηλητήριον καὶ ἀπήτησε παρ' αὐτῆς νὰ δηλητηριασθῇ. Ἡ νεάνις ἔλαβεν ἀνευ δισταγμοῦ τὴν κόνιν, διέλυσεν αὐτὴν εἰς ἓν ποτήριον ὕδατος καὶ ἔπιε τὴν διάλυσιν κενώσασα τὸ ποτήριον μέχρι τρυγός. — Ὁ καθηγητὴς Liégeois εἶπεν εἰς τινὰ ὑπνωτισθεῖσαν γυναῖκα: «Ἡξεύρετε, κυρία, ὅτι σὰς ἐδάνεισα πεντακόσια φράγκα καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ μου δώσετε μίαν ἀπόδειξιν.» Κατ' ἀρχὰς ἡ κυρία ἀντέτεινε, μετὰ τινὰς ὅμως περαιτέρω διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπνωτιστοῦ

ὡμολόγησεν ὅτι πράγματι ἔλαβε τὰ πεντακόσια φράγκα καὶ ἐφάνη προθυμοτάτῃ νὰ ὑπογράψῃ τὸ ὁμολογόν.

Ἄλλ' ὄχι μόνον εἰς αὐτοκτονίαν καὶ βλάβην τῆς ἰδίας περιουσίας δύναται νὰ παρακινήσῃ τὸν ὑπνωτισμένον ὁ ὑπνωτιστής, ὅταν θέλῃ, ἀλλὰ καὶ οἷον δῆποτε τύπον παραφροσύνης δύναται νὰ ἐγχαράξῃ εἰς αὐτὸν ἀνεξιτήλως. Γυνὴ τις ἐν Γαλλίᾳ, ὑπνωτιζομένη ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Richet, εἶχε πληρεστάτην πεποίθησιν καὶ βεβαιότητα, κατὰ τὰς ἐκάστοτε διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπνωτιστοῦ, ὅτι ἦτο χωρική, ἡθοποιός, καλογραία, ἀνὴρ, ἱερεὺς, στρατηγός, ναύτης, κύων, πίθηκος, ψιττακός. Ὁμοίαν δύναμιν εἶχε καὶ ὁ Liégeois ἐπὶ τῆς αὐτοσυνειδησίας γυναικὸς τινος ὑπ' αὐτοῦ ὑπνωτιζομένης, ἣτις ἐπίστευεν ἀκραδάντως ὅτι ἦτο στρατηγός, ἱερεὺς, μοναχός, αἰοδὸς καὶ οὕτω καθεξῆς, κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἐμπνεομένας αὐτῇ ὑπὸ τοῦ ὑπνωτιστοῦ ἀπατηλὰς πεποιθήσεις. Δύο ἀδελφαί, ὑπνωτισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Delboeuf καὶ λαβοῦσαι παρ' αὐτοῦ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἦσαν ἡ μὲν χοῖρος ἡ δὲ χοιροβοσκός, εἶχον πληρεστάτην πεποίθησιν περὶ τῆς μεταμορφώσεως τῶν ταύτης. Ἡ δύναμις λοιπὸν τοῦ ὑπνωτιστοῦ ἐπὶ τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὑπνωτιζομένου εἶνε τοσοῦτον ἀπεριόριστος, ὥστε δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτῷ τὰς μᾶλλον ἀλλοκότους πεποιθήσεις καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀληθῶς παράφρονος. Ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασιν εἶδομεν ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ὑπνωτιστοῦ περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπνωτισθέντος, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπομένους θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ δύναμις αὕτη ἐπεκτείνεται ἔτι περαιτέρω· διότι ὁ ὑπνωτισμένος οὐ μόνον αὐτὸς δύναται νὰ γείνη θῦμα τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ διευθύνοντος κατ' ἀρέσκειαν τὴν βοῦλησίν του, διαπράττων ἀδιστακτικῶς πᾶν ὅ,τι τείνει πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ βλάβην καὶ ὀλεθρον, ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ καὶ τυφλὸν ὄργανον τοῦ ὑπνωτίσαντος αὐτὸν καὶ νὰ ἐκτελέσῃ οἷον δῆποτε κακούργημα κατὰ τρίτων προσώπων.

Εἷς τινὰ ἐν ὑπνώσει διατελοῦσαν νεάνίδα ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ὑπνωτιστοῦ ἡ διαταγὴ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ Forcachon καὶ νὰ κλέψῃ ἐν βραχιόλιον ἐκ τίνος ἔρμαριου. Ὁ ὑπνωτιστής ἔδωκεν αὐτῇ ἀκριβεστάτην περιγραφὴν τῆς οἰκίας καὶ ἰδία τοῦ ἔρμαριου καὶ τῇ συνέστησε μεγίστην προσοχὴν καὶ προφύλαξιν, ὅπως μὴ συλληφθῇ, καὶ πρὸ πάντων ὅπως μὴ μαρτυρήσῃ ποτὲ τὸ ὄνομα τοῦ παρακινήσαντος αὐτὴν πρὸς τὴν κλοπὴν. Ὁ Forcachon, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ὑπνωτιστοῦ, ἐκρύφθη ἐν τῷ δωματίῳ του καὶ παρετήρει τὰ κινήματα τῆς νεάνιδος. Αὕτη ἐξετέλεσε κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν μετὰ μεγίστης ἀκριβείας τὴν διαταγὴν τοῦ ὑπνωτιστοῦ. Μετὰ τινὰ χρόνον ὑπνωτισθεῖσα πάλιν καὶ διαταχθεῖσα νὰ μαρτυρήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ κλέπτου, ἔμενε σταθερὰ εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ὅτι ἀγνοεῖ. Μετὰ πολλὰς παρακλήσεις καὶ ἀπειλὰς ἐκ μέρους τοῦ ὑπνωτιστοῦ ὡμολόγησε μὲν ὅτι αὕτη διέπραξε τὴν κλοπὴν ἀλλ' ἠρνεῖτο νὰ δώσῃ οἷαν δῆποτε περαιτέρω πληροφορίαν περὶ τοῦ παρακινήσαντος αὐτὴν πρὸς τὴν κλοπὴν. Τότε ὁ ὑπνωτιστής διεβεβαίωσεν αὐτὴν ὅτι ὁ κλέπτης ἦτο κύριός τις ὀνόματι Λ... καὶ ὅτι αὕτη ἡ ἰδία τὸν εἶδεν ἰδίῳις ὄμμασι κλέπτοντα τὸ βραχιόλιον. Ἡ νεάνις ἐπέισθη πληρέστατα περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ὀρισθέντος αὐτῇ προσώπου καὶ περὶ τῆς ἰδίας ἀδωότητος καὶ ἐδείχθη πρόθυμος νὰ καταγγείλῃ τὸν Λ... ὡς κλέπτην, ὡς διέταξεν αὐτῇ ὁ ὑπνωτιστής. Πράγματι ἅμα ὡς ἀφυσπνίσθη ἔγραψε τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν πρὸς τὸν εἰρηνοδίκην:

«Κύριε ειρηνοδίκαι!

Πρέπει νὰ ἐκπληρώσω τὸ καθήκόν μου. Χθὲς τὸ πρωὶ ἐκλάπη ἐν βραχιόλιον ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ κ. Forcachon. Κατ' ἀρχὰς ὑπώπτευσαν ἐμὲ ὡς διαπράξασαν τὴν κλοπὴν, ἀλλ' ἀδίκως διότι σὰς ὀρκίζομαι ὅτι εἰμαι ἐντελῶς ἀθά. Δύναμαι νὰ σὰς ὀνομάσω τὸν κλέπτην: οὗτος εἶνε ὁ κύριος Λ. . . (ἠκολούθει τὸ ὄνομα ὀλόγραφον). Ἀκούσατε δὲ πῶς ἐγένινεν ἡ κλοπή: Ὁ κ. Λ. εἰσῆλθεν ἀδορύβως περὶ τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰς τὴν αἰθουσαν τοῦ κυρίου Forcachon διὰ τῆς μικρᾶς ὀπισθίας θύρας, ἐξῆγαγεν ἐκ τοῦ ἑρμαρίου, τὸ ὅποτον ἴσταται πλησίον τοῦ παραθύρου, ἐν βραχιόλιον τῆς κυρίας Forcachon, ἐκρυσπεν αὐτὸ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν θυλάκιον τοῦ φορέματός του καὶ ἀπῆλθε διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ. Ἐγὼ ἤμην ἐκεῖ κεκρυμμένη καὶ παρετήρουν ὅλα του τὰ κινήματα. Αὐτὸς εἶνε ὁ κλέπτης καὶ εἰμαι πρόθυμος νὰ ὀρκισθῶ περὶ τούτου ἐνώπιον τῶν δικαστῶν.»

Ἐπειδὴ αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπνώσεως διδόμεναι διαταγαὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκτελῶνται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ὑπνωτισμένου, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐντελῶς ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ ὑπνωτιστοῦ νὰ ὀρίσῃ τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεώς των, αὐξάνουσιν ἔτι μᾶλλον οἱ κίνδυνοι τοῦ ὑπνωτισμοῦ ὡς μέσου πρὸς διάπραξιν παντὸς εἶδους κακουργημάτων. Ἡ μεθυπνωτικὴ, τοῦτ' ἐστὶν ἡ μετὰ τὴν ἐγρήγορσιν ἐκ τοῦ τεχνητοῦ ὕπνου ἐκτελεσθησομένη πράξις, δύναται οὐ μόνον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀλλὰ καὶ μετὰ μακρότατα χρονικὰ διαστήματα, αὐθαρέτως ὑπὸ τοῦ ὑπνωτιστοῦ ὀριζόμενα, νὰ ἐκτελεσθῇ μετὰ πληρεστάτης ἀκριβείας. Οὕτω λ. χ. ὁ Γάλλος Beaunis ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὑπνωτισθέντα τῇ 14 ἰουλίου 1884 ἐντολήν, ἥτις μετὰ 170 ἡμέρας, τῇ 1. ἰανουαρίου 1885

ἐξετελέσθη ἀκριβέστατα, ὁ δὲ Liégeois ἔδωκεν ὡσαύτως εἰς τινὰ ἐν ὑπνώσει διατελοῦντα νεανίαν τῇ 12. ὀκτωβρίου 1885 διαταγὴν, ἣν ὁ ὑπνωτισμένος ὤφειλε νὰ ἐκτελέσῃ (ἐννοεῖται ἐν καταστάσει ἐγρήγορσεως) μετὰ ἐν ἔτος, ἀφ' ἧς ἡμέρας διατάχῃ. Πράγματι τῇ 12. ὀκτωβρίου 1886 ὁ νεανίας ἐκεῖνος ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ Liégeois, χωρὶς νὰ παραλείψῃ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην λεπτομέρειαν τῆς ἐντολῆς.

Τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία τῶν ἐν ὑπνώσει διδομένων διαταγῶν εἶναι διὰ τὸν ὑπνωτισμένον ἐντελῶς ἀδιάφορα. Ἐἴτε ἐν τῇ πεποιθῇ ὅτι καὶ αὐτὸς ἔχει ἐνδιαφέρον εἰς τὴν πρᾶξιν, ἣν διατάσσεται νὰ ἐκτελέσῃ, εἴτε καὶ ὡς ἐνεργῶν πρὸς ὄφελος μόνου τοῦ ὑπνωτιστοῦ — ὁ ὑπνωτισθεὶς ἐκτελεῖ μετὰ τὴν ἐγρήγορσιν κατὰ τὴν ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ἀκριβῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως τὰς δοθείσας αὐτῷ διαταγὰς. Οὕτω ὁ Forcachon εἰς τινὰ εικοσιεπταετῇ νεανίαν ἐνέπνευσε διὰ τῆς ὑπνωτιστικῆς ὑποβολῆς ζηλοτυπίαν πρὸς φίλον του τινὰ καὶ τὴν ἀπόφασιν, νὰ χύσῃ θεικὸν ὄξύ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀντιζήλου του τούτου. Ἄμα ἀφυπνισθεὶς ἐκ τοῦ τεχνητοῦ ὕπνου ὁ νεανίας παρεκάλει ἐπιμόνως νὰ τῷ δώσῃσι θεικὸν ὄξύ. Ὁ Forcachon ἐνδίδων δῆθεν εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ τῷ ἐνεχείρισε φιάλην περιέχουσαν ἀβλαβὲς τι χρωματισμένον ὕγρον. Ὅτε εἶδε τὸν ἀντιζήλόν του εἰσελθόντα εἰς τὸ δωμάτιον ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ συγχρόνως ἔχεε διὰ τῆς ἐτέρας χειρὸς τὸ ὕγρον ἐπὶ τοῦ προσώπου του, λέγων: «Ἰδοὺ, λάβε τὴν ἀμοιβήν σου διὰ τὴν ἀπιστίαν σου!» Μετ' ὀλίγον χρόνον ὁ νεανίας ἐλησμόνησεν ἐντελῶς καὶ τὴν ζηλοτυπίαν καὶ ὅλα τὰ διατρέξαντα.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΕΡΒΕΡΤΟΣ ΚΑΙ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΒΙΣΜΑΡΚ

«Ἡ δόξα τοῦ πατρὸς εἶνε φανὸς εἰς τοὺς υἱούς», τὸ λόγιον τοῦτο τοῦ Γκαίτε ἐπηλήθευσε καὶ εἰς τοὺς υἱὸς τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ, οἵτινες ἐν νεαρᾷ σχετικῶς ἡλικίᾳ ἀνῆλθον εἰς ὑπουργήματα, κατεχόμενα συνήθως ὑπὸ ἀνδρῶν πολλῶ ὠριμωτέρας ἡλικίας. Καὶ ὁ μὲν πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πρώην ἀρχικαγγελαρίου τῆς Γερμανίας, ὁ κόμης Ἐρβέρτος φὸν Βίσμαρκ ἦγε μόλις τὸ 36 ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε ἐγένετο ὑπουργός, ὁ δὲ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφός ὁ κόμης Γουλιέλμος ἐν τῇ αὐτῇ περιπτῶ ἡλικίᾳ ἀνηγορεύθη πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως.

Ὅτε τῇ 28. δεκεμβρίου 1849 ἐγεννήθη ἐν Βερολίνῳ ὁ κόμης Ἐρβέρτος, ὁ πατὴρ αὐτοῦ «ὁ κτηματίας καὶ ἀνδυπολοχαγός τῆς ἐθνοφρουρᾶς Ὁδων φὸν Βίσμαρκ εἶχεν ἐκλεχθῇ βουλευτὴς ἐν τῇ πρῶσσι κῆ βουλῇ, καὶ οὐδεὶς προφήτης θὰ ἠδύνατο τότε νὰ προμαντεύσῃ τὸ πολιτικὸν μέλλον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ. Μετὰ τὸν Ἐρβέρτον ἐγεννήθη, τῇ 1. αὐγούστου 1852, ὁ δεύτερος καὶ τελευταῖος υἱὸς τοῦ Βίσμαρκ, ὁ κόμης Γουλιέλμος, ἀμφότεροι δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἐφοίτησαν βραδύτερον εἰς τὸ ἐν Βερολίνῳ γυμνάσιον τοῦ Φρεϊδριχσβέρδερ, τὸ διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Bonnell, τοῦ αὐτοῦ ἐκεῖνου διδασκάλου, ὅστις καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν εἶχε διδάξῃ καὶ παραλάβῃ ὡς ὑπότροφον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του.

Τῷ 1869 ἐπεράτωσαν οἱ δύο ἀδελφοὶ τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς των, γινομένου δὲ λόγου μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ μέλλοντος σταδίου τῶν δύο νέων, ὁ πατὴρ ἐδήλωσεν ὅτι οἱ υἱοὶ του ὀφείλον προτέρων νὰ φοιτήσωσιν ἐπὶ ἐν ἔτος τοῦλάχιστον εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ εἴταν' ἀποφασίσωσιν αὐτοὶ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ σταδίου των.» — Ὁ Ἐρβέρτος φὸν Βίσμαρκ ἐξεπλήρωσε κατὰ πρῶτον τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον ὑπηρετήσας ἀπὸ 1. ἀπριλίου 1870 ἐν τῷ Α'. συντάγματι τῆς φρουρᾶς τῶν Δραγῶνων. Μετὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον, ἐξ οὗ ὁ μὲν Γουλιέλμος ἐπανεκάμφεν οἴκαδε ἀβλαβῆς ὁ δὲ Ἐρβέρτος ἀποκόμισεν οὐχὶ ἀσήμαντον τραῦμα, ἐφοίτησαν ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου ἐνθα ἐσπούδασαν νομικὰ καὶ πολιτικὰς ἐπιστήμας. Ὁ Ἐρβέρτος, μετὰ τὸ πέραν τῶν ἀκαδημαϊκῶν σπουδῶν του, εἰσῆλθε τῷ 1874 εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον μετὰ δύο ἔτη ὑπέστη τὰς διπλωματικὰς ἐξετάσεις καὶ εἴτα ἐξημερίσεν ἀκόλουθος τῆς πρεσβείας ἐν Μονάχῳ, γραμματεὺς τῆς πρεσβείας ἐν Βερν καὶ ἐν Δρέσδῃ. Κατὰ τὸ ἐν ἔτει 1878 συγκροτηθὲν βερολίνειον συνέδριον διέτριβεν ὁ Ἐρβέρτος παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπανειλημμένως ἐχρησίμευσεν εἰς λίαν δυσχερεῖς διπλωματικὰς μεσιτείας. — Ἐν ἔτει 1881 ὁ κόμης Ἐρ-